

Matti Nuutila
29.6.2007

MAA- JA METSATALOUSMINISTERIÖ
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Dnro 1715/431/2007

ENERGIATEOLLISUUS RY:N LAUSUNTO ALOITTEESTA KANSALLISEN SUO-OHJELMAN LAATIMISEKSI

Maa- metsätalousministeriö on (MMM) on varannut Energiateollisuudelle (ET) mahdollisuuden esittää näkemyksensä kansallisen suo-ohjelman laatimisesta, jonka Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus ovat aloitteessaan esittäneet. ET käsittelee asiaa lähinnä energiatuotannon näkökulmasta.

Energiateollisuus ry kiittää lausunnonantomahdollisuudesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Kansallisen suo-ohjelman tarpeellisuus

Suomen energiankulutuksesta 70 % on tuontienergiaa ja siitä yli kaksi kolmasosaa on tuontipolttoainetta ja sähköntuontia Venäjältä. Polttoainehuollon omavaraisuuden ylläpito on tärkeää pohjoisen sijaintimme, mutta myös laajemmin huoltovarmuuden takia. Turve on nimenomaan kotimainen polttoaine, jonka käyttö sähkön- ja lämmöntuotannossa tulee jatkossakin olemaan keskeisellä sijalla. Turve voi ehkä tulevaisuudessa olla myös liikennepolttoaineen merkittävä raaka-aine.

Turpeen osuus kaukolämmön ja yhdistetyn lämmön ja sähköntuotannon polttoaineista on ollut pitkään noin 17 -20 prosenttia. Turve soveltuu hyvin myös voimalaitosten monipolttoainekattiloihin, joissa vaaditaan sivupolttoaineena käytetyn puun maa-alkalien "neutralointia" Merkitys korostuu erityisesti metsähakkeen poltossa, jotka sisältävät runsaasti neulas- ja latvusmassaa. Lisäksi puupolttoaineen saanti voi talviolosuhteista riippuen olla estynyt, jolloin turpeen merkitys korostuu huoltovarmuuden ylläpitäjänä.

Energiateollisuuden mielestä turpeen käyttö varsinkin Sisä-Suomen kaupunkien lämmitysvoimalaitosten polttoaineena on niin merkittävä, että sen saatavuus on turvattava pitkälle tulevaisuuteen. Puolessa Suomen maakunnista turve on ylivoimaisesti tärkein kaukolämpötuotannon polttoaine.

Energiateollisuus kannattaa tehtyä aloitetta kansallisen suo-ohjelman laatimiseksi. Energiateollisuuden mielestä esitetty ohjelma-aloite on tärkeä ensinnäkin sen vuoksi, että suo- ja turvevarojen käytöstä ja suojelusta saavuttaisiin yhtenäinen kansallinen näkemys, mutta myös sen takia, että

Energiateollisuus ry

Fredrikinkatu 51-53 B, 00100 Helsinki

PL 100, 00101 Helsinki

Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900

www.energia.fi

polttoturpeen tuotantoa voidaan suunnitella pitkällä aikajänteellä. Tavoitteena tulee olla parempi varmuus merkittyjen ja varattujen suoalojen käyttömahdollisuudesta polttoturpeen tuotantoon. Aloite sisältää karkeasti kolmasosan maamme maapinta-alasta, ja toistaiseksi tämän alan käytöstä ja myös suojelutarpeesta ei ole kattavaa valtakunnallista näkemystä. Polttoturpeen tuotantoon tästä alasta tarvitaan vain muutama prosentti. Pidämme kuitenkin tärkeänä kartoittaa voimalaitostarpeisiin sellaiset suoalat, joista on kohtuulliset etäisyydet ja kulkuyhteydet voimalaitoksille. Myös suotyypit on syytä kartoittaa ja luokitella niin, että mahdollinen suoalojen uudenlainen luokitus kasvihuonekaasujen ja ilmastopolitiikan kannalta mahdollistaa ko alueilta polttoturpeen tuotannon. Koska suopinta-alaa ja niissä olevaa turvetta on riittämiin, voidaan mielestämme kestävän kehityksen periaatteita noudattaen rajoittaa turvetuotanto tietyntyyppisille suoaloille.

Nykyisellään soiden käyttöä ohjataan eri hallinnonalojen kautta, jolloin kokonaisnäkemys suovarojen merkityksestä ja mahdollisuuksista on jäänyt vaille huomiota. Turvetuotannon ja erityisesti turve-energiatalouden näkökulmasta valtionhallinnolla ei ole käytännössä valtakunnallista toimintatapa- ja näkemystä turpeen ja soiden käyttötarpeesta.

Olemme kokeneet aluehallinnossa maakuntakaavoituksen ja aluesuunnittelun kovin irralliseksi toiminnanharjoittajien tarpeista ja näkökulmista. Tämä pätee erityisesti energiayhtiöiden omaan turvetuotantoon ja suovarauksiin sekä korkeajännitteisten voimalinjoiden suunnitteluun. Kuten aloitteessa todetaan, turvetuotannon tulevaisuuden suunnittelun näkökulmasta keinoja ei enää ole käytettävissä, kun KHO:n päätöksellä strateginen turvetuotannon suunnittelu vaikeutui merkittävästi maakuntakaavoissa. Oikeuden päätöksen jälkeen maakuntasuunnittelu edellyttää soista sellaista yksityiskohtaista tietoa, jota on tähän asti oletettu tarvittavan vasta ympäristölupaa haettaessa. Tällaisen kattavan ja kaikkia soita koskevan tiedon tuottamiseen ei toimijoilla ole varaa eikä mahdollisuutta.

Edellä mainittu kehityssuunta on huolestuttava, kun kokonaistaloudellinen tarkastelu puuttuu ja soiden käytöstä syntyy paikallisen ja valtakunnallisen tahon välistä ristiriitaa. Ristiriitaa on omiaan aiheuttamaan myös sopivien pelisääntöjen puute ja rakentavan yhteiskunnallisen keskustelun puuttuminen.

Mielestämme kansallisen metsäohjelman kaltainen ja säännöllisesti päivitettävä Kansallinen suo-ohjelma on erittäin tarpeellinen.

Suo-ohjelma suhteessa muihin ohjelmiin

Esikuvana Kansalliselle suo-ohjelmalle voidaan pitää Kansallista metsäohjelmaa, joka toimii sekä alueellisesti että valtakunnallisesti ja jota säännöllisesti päivitetään. Vastaavalla tavalla voisi toimia Kansallinen suo-ohjelma. Alueellista tietoa ja toimintafoorumien voisi tarjota olemassa oleva maakuntahallinto ja sen toteuttama maakuntasuunnittelu. Kansallisella tasolla tarvitaan erillinen foorumi, joka kokoaa toimijat ja eri osapuolet yhteen ja jalostaa aluetason ja kansallisen tason tietoja ja näkemyksiä.

Ohjelman tavoitteet, tarkastelukulmat ja rajaukset

Ohjelman tulisi käsitellä kaikkia soiden ja turvemaiden käyttömuotoja, suojelunäkökulmat mukaan lukien. Ohjelmassa tulisi voida arvioida yhteiskunnalliset alueiden käyttötarpeet niin, että mm. ekologiset, vesistö-, ja ilmastovaikutukset tulevat huomioiduksi.

Energiatallisuuden näkökulmasta Kansallisen suo-ohjelman kautta tulee löytää riittävät suo- ja turvevarat tulevien vuosikymmenien turvetuotantotarpeiden kattamiseen. VTT:n uusimpien selvitysten mukaan energiaturpeen tarve kasvaa nykytasosta (24-25 TWh/a) ensi vuosikymmenellä tasolle 34 TWh/a samalla kun metsähakkeen käyttö lähes kolminkertaistuu kansallisten tavoitteiden mukaisesti. Syynä tähän on merkittävä energiantuotantokapasiteetin kasvu. Samalla kun vanhaa turvetuotantoalaa poistuu käytöstä noin 2000–3000 hehtaaria vuodessa, tarvitaan näille aloille uudet korvaavat tuotantoalueet lisätynä uuden voimalaitoskapasiteetin tarvitsema noin 10 TWh tuotantopinta-ala.

Yhteystiedot

Yhteyshenkilömme asiassa on asiantuntija Matti Nuutila. Hänen yhteystietonsa ovat: Energia-
teollisuus ry, PL 100, Fredrikinkatu 51–53, 00101 Helsinki.

Puhelin (09) 530 520 tai 0400 814585; e-mail: matti.nuutila@energia.fi

Ystävällisin terveisin,

ENERGIATEOLLISUUS RY

Juha Naukkarinen
Toimitusjohtaja